

УДК 687.01(477)(043)

ЕСТЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ОЗДОБЛЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ФОРМИ: РІВНІ ФОРМУВАННЯ

Студ. О.О. Бакун, гр. Д-41
Науковий керівник доц. Н.В. Склярєнко¹
¹Луцький національний технічний університет

Мета і завдання. Метою роботи є виявити естетичні концепції оздоблення шкільної форми та рівні їх формування. Естетична концепція базується на взаємодії форми та змісту художнього оздоблення із обов'язковим врахуванням особливостей дизайну шкільного костюму. У створенні гармонійної форми оздоблення значну роль відіграє призначення оздоблення.

Завдання дослідження: 1) визначити естетичні концепції у проектуванні оздоблення шкільної форми; 2) проаналізувати рівні їх формування.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є художнє оздоблення шкільної форми учнів в Україні та країнах світу. Предметом є естетичні та технологічні аспекти художнього оздоблення шкільної форми.

Методи та засоби дослідження. Дослідження базується на використанні системного та історичного підходів. Аналіз художнього оздоблення шкільної форми проведений шляхом візуального спостереження, вимірювання, графічної і фотофіксації основних параметрів. Пошуки аспектів оздоблення та їх моделювання базуються на використанні художньо-композиційного, ергономічного, конструктивно-технологічного, функціонального, образно-стилістичного дизайн-аналізів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. У роботі вперше переосмислено художнє оздоблення у проектуванні шкільної форми з точки зору дизайну. Доведено, що художнє оздоблення виступає одним із важливих елементів формування іміджу особистості, увиразнення навчального закладу та кожного учня України на локальному, регіональному та національному рівнях. Закцентовано увагу на ролі природно-екологічного, економічного, історично-соціального та етнокультурного факторів, що впливають на проектування оздоблення шкільної форми та можливості формування національної приналежності.

Результати дослідження. Оздоблення шкільної форми є одним із найбільш ефективних засобів формування художнього образу. Разом з тим оздоблення виступає важливим засобом комунікації, що інформує про школу, регіон, визначає національне забарвлення. Ці аспекти стають визначальними у проектуванні шкільної форми як цілісного образно-стилістично узгодженого спеціалізованого вбрання. Розробка художнього оздоблення для освітнього середовища потребує формування естетичної концепції [2].

Художнє оздоблення формується під дією багатьох факторів: природно-екологічного, економічного, історично-соціального та етнокультурного. Ці фактори визначають рівні естетичної концепції художнього оздоблення шкільної форми. Життєдіяльність людини завжди протікає у певних територіально-локалізованих умовах, що характеризуються конкретними геологічними, ландшафтними і кліматичними особливостями. Природа як простір ідей художньо-проектної діяльності стає джерелом натхнення для створення художнього оздоблення. Здавна природа визначала образи, що домінували у побуті, мистецтві та житті людини [3]. Природно-екологічний фактор є підґрунтям формування образних особливостей оздоблення шкільної форми українських регіонів.

Образні рішення на основі природно-екологічного фактора прослідковуються в художньому оздобленні шкільної форми переважно на місцевому (локальному) рівні. Це простежується у графічних зображеннях емблем шкіл, що містять стилізовані елементи природи. Втілення локальних особливостей простежується у проектуванні орнаментів у техніці вишивки. Через вишивку можна передати стилістичний образ певного регіону (наприклад, вишивані мотиви Полісся або Закарпаття). Отже, природно-екологічний фактор

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Художнє моделювання костюма

використовується на всіх рівнях формування естетичної концепції, проте найчастіше є фактором формування концептуального рішення місцевого рівня.

Розвиток економіки дозволяє використати спектр певних матеріалів та технологій для художнього оздоблення форми. Даний фактор зазвичай визначає регіональний рівень естетичності. Так, специфіка масового виробництва та машинна вишивка можуть здешевити виготовлення художнього оздоблення на шкільній формі.

Значну роль в образотворенні оздоблення відіграють історично-соціальні умови, що є індивідуальними для кожного регіону. Ці умови визначають специфіку мислення, менталітет та впливають на формотворення художнього оздоблення. Визначення історико-соціальних особливостей становлення регіону дозволяє дизайнеру добрати відповідні кольори та символи, що є домінуючими у регіоні.

В умовах сучасної України роль одного із важливих стабілізуючих факторів у взаємовідносинах нової дійсності і традиційної духовної культури грають традиції, фольклор, художні ремесла, що сформовані на основі історичного становлення регіонів [1]. Традиційна матеріальна культура актуалізується у свідомості населення як конкретний символ, який асоціюється з етнокультурними особливостями конкретної території. Проведений аналіз зразків шкільної форми з різних територій дає можливість стверджувати, що етнокультурний фактор впливає на формування як регіонального, так і локального рівнів. Проте, використання етнокультурних особливостей території простежується і на локальному рівні.

На основі дослідження окреслених факторів виникла необхідність розробки моделі формування естетичної концепції проектування художнього оздоблення шкільної форми. Вона окреслює основні етапи проектування образно-стилістичного рішення шкільного вбрання в цілому. Головною задачею естетичної концепції є сформулювати сприйняття шкільної форми на підсвідомому рівні, за рахунок використання регіональних особливостей художнього оздоблення.

Висновки. Естетична концепція базується на взаємодії форми та змісту художнього оздоблення із обов'язковим врахуванням особливостей дизайну шкільного костюму. У створенні гармонійної форми оздоблення значну роль відіграє призначення (іміджеве, святкове, альтернативне оздоблення), техніка створення та особливості формотворення. Форма визначається змістом, який формується на основі регіональних факторів (природно-екологічного, економічного, історично-соціального та етнокультурного).

Використання природно-екологічного фактора для наповнення змісту оздоблення, представляє локальний рівень формотворення. Економічний та історично-соціальний (з врахуванням етнокультурних особливостей) впливає на формування регіонального рівня. Зміст оздоблення національного рівня реалізується під впливом всіх факторів із домінуванням етнокультурного. Реалізація цих зв'язків виражає зміст естетичної концепції проектування художнього оздоблення шкільної форми.

Ключові слова. Шкільна форма, художнє оздоблення, джинс, декор, аксесуари.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова Т.В. Костюм. Теория художественного проектирования. Учебник для вузов. Т.В. Козлова. М.МГТУ им. А.Н. Косыгина. 2005.
2. Пашкевич К.Л., Овчарек В.С. Особливості використання етноджерел в дизайн колекції сучасного одягу. *Теорія та практика дизайну*. Технічна естетика. 2018. Вип.15. К., 2018. С.109-123.
3. Гайдук Л.М., Васильєва І.В. Сучасні технології моделювання і художнього оздоблення одягу. Навч. посібник. К., КНУТД, 2008. 130 с.